

Kratke vesti

iz življenja in sveta

RA LJUBEZEN
ZARJAVI
EGGO DI CALABRIA, Ita-
— Včeraj sta se poročila v
cerkvi sv. Marka 88-
Francesco Serrano in 76-
Giovanna Miniti. Rada sta
bila že od leta 1880.

NAZGAL, DA BI
AL NAJEMNINO
ANSAS CITY. — Policija
da je Earl Adee zažgal
svojega gospodarja, v ka-
se stanovanj, ker je upal, da
bi delo s popravljanjem
dejal je, da potrebuje de-
la bi plačal najemnino.

SKO MOSTVO
TRJENIH CRTAH
RIZ. — Brzjavke z meje
anjajo, da so nemške čete,
bile doslej na vajah v Ei-
rovju in v gozdovih, pol-
no zasele prvo in drugo
nemških utrdb, ki leže na
Franciji. V to zono je
la motorizirana artiljerija
tudi izborni težki škro-
povi, ki so bili prej last
lovaške vojske.

JEN NA 35
JECE
AVENWORTH, Kans. —
Thornburg, bivši učitelj
ke šole, ki je oropal ne-
ko s tem, da je zagrozil,
razstreliti sebe, bančne u-
in banko — v vsaki roki
mreč ob napadu na banko
bombo — je bil včeraj ob-
na 35 let ječe.

NE POVZROČIL
NE NESREČE
OLAND, Cal. — Neki
ki je po naključju sreč-
de odnesel na Zahvalni
do glavo izpod sekire, se
pči zaletel na cesto bato
ni, ko je privozil velik
napolnjen z gasolinom.
se je hotel puranu izog-
ri tem pa je zdrknil trku
se prevrnil in užgal. E-
soda je zadela še tri na-
avtomobile, ki so se ho-
poniti puranu in truku,
se pri tem zaleteli drug v
ga.

ert v mestnem Public
avditoriju
edo, petek in soboto, 9.,
in 16., 18., in 19. avgu-
8:15 zvečer se prične
serija "Pop" koncertov
nem Public avditoriju v
nazvočega občinstva.
lo bo sedemdeset godbe-
članov Clevelandskega
a, ki bodo pod vodstvom
i Ringwalla. Dvorana
menjena v krasen vrt in
sedijo lahko udobno pri-
in se krepijo s hladnimi
kami; dobi se tudi pri-
Vstopnice se po 25c in
se dobijo v predprodaji
v Co., pri Taylor, ob ve-
ncerta pa pri blagajni
priju.

Janjci na raznju
boto se bo serviralo na
pečene janjčke in tudi
piščance pri Louisu, in
Medved na 6216 St. Clair
vorn in vinom. Igrala bo
godba za ples. Se pri-
je za obisk.

Razprodaja
na razprodaja za mesec
se prične pri Anton Dol-
6617 Waterloo Rd. Na-
taji so vsakovrstne reči
nižjih cenah. Obiščete in
anite denar.

Štiri tedne trajajoča stavka avtnih delavcev bo najbrže skoro končana

Doseženi sporazum pride najprej pred sejo unijskih vodi-
teljev, potem pa na glasovaje stavkujočega
delavstva.

Smatra se, da je bil štiri te-
dne trajajoči štrajk 7.500 avt-
nih mehanikov v dvanajstih to-
varnah General Motors korp-
racije, v katerih je vključena
tudi clevelandska Fisher Body
tovarna, danes zjutraj porav-
nan, ko je bil dosežen spora-
zum v Detroitu v pogajanjih
med zastopniki United Automo-
bile Workers unijo (CIO) ter
predstavniki korporacije.

Sporazum bo predložen da-
nes popoldne ob enih seji uni-
jskih voditeljev v Detroitu, in
če ga bodo slednji odobrili, pri-
de še na glasovanje stavkarjev
v dvanajstih prizadetih tovar-
nah.

Podrobnosti sporazuma niso
bile še objavljene, kakor tudi ni
bilo še nič rečeno o tem, kdaj
se bodo delavci vrnili zopet na
delo, ako bo sporazum odobren.

PRVA SKUPINA ANGLE- SKE MILICE V VO- JAŠNICAH

LONDON. — Kakor nazna-
nja "United Press", je prišla v
vojašnice za šestmesečno več-
bano prva skupina angleških
mladeničev, po številu 30.000
mož. Ob tej priliki je imel an-
gleški vojni minister Hore-Bel-
lisha svečan govor. Časopis
"Times" piše, da bo angleška
vojska prežeta z duhom demo-
kratske svobode, za katere za-
ščito je bila tudi ustanovljena.

DUHOVNIK PO NESREČI USTRELIL TOVARIŠA

KANSAS CITY, Mo. — Rev.
Frank George W. King, 38 let
stari duhovnik, je bil včeraj po
nesreči ustreljen po svojem to-
varišu, tudi nekem duhovniku,
s katerim sta v nekem zabavi-
škem parku streljala v tarčo.
Rev. John F. Murphy, ki je
Kinga obstrlel, je izjavil da se
revolver ni hotel sprožiti, zato
ga je položil na mizo pred se-
boj. Pri tem pa se je samokres
nenadoma sprožil in krogla je
zadela Rev. Kinga v hrbet. Sta-
nje ranjenega duhovnika je
smrtno nevarno.

Otvoritev

V soboto 5. avgusta bo ot-
voritev novega prostora, Norwood
Cafe, 6406 Superior Ave. Ser-
virali bodo kockajo večerjo in
vsakovrstne pijače. Se priporo-
čajo za obilen obisk.

Zadušnica

V cerkvi sv. Vida se bo bra-
la maša za pokojnik John Str-
nišo v soboto ob 8 uri zjutraj.
Sorodniki in prijatelji so vab-
ljeni.

NAJDBA ZAPUŠČENEGA NAJDEČKA V GORDON PARKU

John Leybeck, star 44 let in
stanujoč na Ansel Rd., je v sre-
do rešil življenje nekemu no-
vorojenčku. Ko se je sprehajal
v Gordon parku, je krenil po
neki poti, ki vodi proti E. 82.
cesti. Nenadoma se mu je za-
delo, da sliši neko stokanje
ali neke glasove, in ko je natan-
čneje pogledal v dotično smer,
je videl, da se tam nekaj pre-
mika. Leybeck je naglo stekel
v bližnji dom prijatelja Ray
Zirma, nakar sta skupno odšla
s svetilko nazaj. Ob sofu sredi
tilke sta opazila golega novo-

Shod UAWA delav- stva

Danes, v petek večer ob
7:30 se bo vršil v Sloven-
skem narodnem domu na
St. Clair Ave., velik shod
Fisher Body lokala št. 45
UAWA — CIO, in sicer
skupno s slovenskimi in
hrvatskimi ter srbskimi
bratskimi in kulturnimi or-
ganizacijami.

Zadeve, ki se tikajo stav-
ke delavstva pri Fisher
Body v Clevelandu, bodo
pojasnili sledeči govorniki:
Robert Travis, mednarod-
ni reprezentant iz Detroi-
ta; Paul Sosa, stavkujoči
delavec, ki bo govoril v hr-
vaščini, in Vinko Coff, taj-
nik Slovenskega delavske-
ga doma na Waterloo Rd.,
ki bo govoril v slovaščini.
Ker bo shod velike važno-
sti, se poziva vse delavstvo
da se ga udeleži.

Petje na pikniku

Na pikniku samostojnega zbor-
a "Zarja", ki se vrši v nedeljo,
6. avgusta na Močilnikarjevi
farmi, bo podan tudi kratek
pevski program. Nastopila bo-
sta Zarjin mešani in moški zbor.
Zarjani se sedaj vadijo za vpri-
zoritev opere "Il Trovatore" v
novembru. Z obiskom piknika
boste pokazali, da simpatizira-
te s stremljenjem te aktivne
skupine, ki se mnogo trudi za
dvigovanje standarda našega
diletanskega kulturnega ude-
stvanje. Torej v nedeljo k
Zarjanom na Močilnikarjevo
farmo!

Nov grob

V sredo je naglo preminil
v Perry, Ohio Mr. Martin Cim-
ski, v starosti 57 let. Doma je
bil iz vasi Veliki Cirknik, fara
Velika dolina na Dolenjskem,
odkoder je prišel v Ameriko
pred 33 leti. Tukaj zapušača br-
ata Franka, v Detroitu sestro
Mrs. Jos. Wolčanšek, v starem
kraju pa mater, štiri brate in
dve sestre. Pogreb se bo vršil v
soboto ob 9:30 zjutraj iz W. C.
Behm pogrebnega zavoda v
Madison, Ohio. Bodi mu ohran-
jen blag spomin.

Tekma v moči

Nocoj ob 7:30 se bo vršila v
Kunčičevi dvorani, 15610 Wa-
terloo Rd. tekma v telesni mo-
či, ki je pod vodstvom Joe Po-
znika. Nastopili bodo John Gri-
mek, Steve Stanko in Bob Hoff-
man. Vstopnina je 25c.

rojenčka, ki je ležal z glavico
navzdol nad jamico, kakršnih
so več izkopali WPA delavci za
vsaditev grmičevja. Dete je le-
žalo na raztrgani odeji in na
raztrganem sveatru. Moža sta
prijavila svojo najdbo policiji,
ki je odpeljala dete v Glenville
bolnišnico, kjer so zdravniki
izjavili, da je staro približno 36
ur in da je ležalo kake štiri ure
v parku. Dete, ki ima modre o-
či in svetle lase, je zdaj v St.
Ann's bolnišnici, kjer zapore-
doma spi, veselo brca in kriči,
da ga je veselje poslušati.

PRIZORI PROTIDELAVSKE "CIVILIZACIJE"

Mož, ki leži pobit na tleh, ni kak človeškemu življenju in
imeti nevaren razbojnik, katerega je treba storiti neškodljive-
ga, temveč delavec, ki je nastopil v stavki pred Fisher Body to-
varno za svoje pravice, ki so mu jih dali v obliki policijskih kije.

VOROŠILOV NAČELNIK KOMISIJE

V sredo bosta prispeli v Mo-
skvo angleška in franco-
ska vojaška komisija. —
Sovjetski komisiji bo na-
čeloval sam maršal Voro-
šilov.

LONDON, 3. avgusta. —
Lord Halifax, angleški minister
zunanjih zadev, je danes posva-
ril Anglijo in svet, naj nikar
ne jemlje z lahkoto položaja,
ki utegne postati tekom pri-
hodnjih mesecev ali celo te-
dnov kritičen. Nihče ne more
danes napovedovati, kaj prine-
so prihodnji tedni ali meseci.

MOSKVA, 3. avgusta. —
Sovjetska vlada je imenovala
danes svojih pet najvišjih vo-
jaških poveljnikov, med njimi
maršala Vorošilova, kot sov-
jetsko vojaško misijo, ki bo raz-
pravljala s francoskimi in an-
gleškimi vojaškimi voditelji.
Angleška in francoska misija
bosta prispeli v Moskvo v sre-
do, nakar se bo pričelo s študi-
ranjem načrtov za sodelovanje
armad, mornaric in zračnih sil
treh držav.

Da je sovjetska vlada ime-
novala za načelnika ruske vo-
jaške komisije svojega najviš-
jega vojaškega poveljnika, mar-
šala Vorošilova, pomeni, kako
veliko važnost pripisuje Rusija
vojaškemu in političnemu pak-
tu med temi tremi državami. O-
tem, da pakt ne bi bil sklenjen,
ni več govora, toda sklenjen bo
pod pogoji, ki jih bo stavila
Rusija, dosedaj zaničevana in
prezirana veselila, brez katere
o kakih obrambi proti agresiv-
nosti ne more biti govora.

SIRJENJE PROSTITUCIJE V ITALIJI

BERN, Švica. — Tukajšnji
listi poročajo o silnem sirjenju
prostitucije v Italiji, zlasti v
Milanu. Prostitucija se pose-
bno širi med mladostnimi de-
klicami, čemer so krive v prvi
vrsti moralne prilike in mizer-
ni življenjski standard.

STRAŠNA NESREČA BOY SCOUTOV

EL PASO, Tex. — V torek
večer je bilo deset mehiških
bojskavtov ubitih, 30 nadaljnjih
pa ranjenih, ko se je avtobus, v
katerem so se vozili, v bližini
Chihuahua City prevrnil s ce-
ste 50 čevljev globoko v neki
kanjon.

Dvanajst izmed ranjencev je
v skrajno nevarnem stanju in
več izmed njih bo ranam pod-
leglo. Ostalih osemnajst fantov
je dobilo lažje rane. Voznika
avtobusa so zaprli, ker je ljud-
stvo grozilo, da ga bo linčalo.

Važno naznanilo

Mr. John Šore iz Collinwoo-
da nam poroča, da vsi tisti, ki
so namenjeni na slavnost ot-
vortve farne clevelandskih dru-
stev SNPJ, ne nimajo svojih
avtomobilov, naj se obrnejo na
tajnika, ki jim bo dal vsa po-
jasnila, ali pa do njega samega,
namreč do Šorca. Dalje so pro-
šeni oni, ki bodo imeli prostor
v svojih avtomobilih, da se pri-
glase. Posebno pa se opozarja
one člane, ki so prevzeli na zad-
nji seji razna dela, da pridejo
nocoj gotovo na sejo v Slov-
nar. dom, na St. Clair Ave., so-
ba št. 3.

Vabilo na sejo

Naznanjam direktorjem in
društvenim zastopnikom Can-
karjeve ustanove, da se vrši ju-
tri (v soboto ob 8. zvečer) ze-
lo važna seja v Narodnem do-
mu na St. Clair Ave.

Za rešiti so podrobnosti gle-
de piknika, ki se vrši v nedeljo
13. avgusta na farmi Federa-
cije SNPJ in druge važne za-
deve v korist Cankarjevega
glasnika. Bodite gotovo navzo-
či. — Predsednik.

Seja

Danes zvečer 4. avgusta se
vrši redna mesečna seja Pro-
gresivnih Slovencev, krožek št. 3,
v navadnih prostorih. Seja se
prične točno ob 7 uri. Prošene
so vse članice, da se v največ-
jem številu udeležijo seje.

Otvoritev

Mr. Leo Zupančič naznanja,
da bo v soboto 5. avgusta for-
malna otvoritev njegove nove
grocerijske in delikatesne trgo-
vine na 1140 E. 67 St. Postre-
gljam vam bo z najfinejšim bla-
gom po najnižjih cenah.

TRETJI PORAZ NOVEGA DEALA V KRATKEM ČASU 48 UR

Predsednik Roosevelt bo šel z zadevo pred
ljudstvo, ki naj spozna svoje škodljivce.

PRED NAROD BODO ŠLI TUDI REPUBLIKANCI, KI
BODO KAZALI NA "RAZSIPNOST"
ADMINISTRACIJE

WASHINGTON, 3. avgusta.

— S porazom tako zvane Hous-
ing in Slum predloge je doživel
Novi deal tekom 48 ur že troje
porazov, zato se je predsednik
Roosevelt odločil, da gre pred
narod Zedinjenih držav, ki bo
imel pri tem zadnjo besedo. —
Prav tako pa mislijo nastopiti
pred narodom tudi republikanci
ki so v zvezi z nazadnjaškimi
demokrati porazili predlogo.

S pomočjo 54 demokratov so
odnesli republikanci zdaj te-
kom 48 ur svojo tretjo zmago
nad Novim dealom, ko je kon-
gres potlačil predlogo, ki je
predlagala \$800.000.000 za iz-
čiščenje tako zvanih slumov in
za gradnjo poceni hiš, oziroma
za posojila na hiše.

Predsednik pa se noče brez
boja podati tem nazadnjakom
in je izjavil, da bo šel pred ljud-
stvo, ker ima ljudstvo pravico
izvedeti imena onih, ki so na-
sprotovali njegovi \$3.000.000-
000 predlogi za izboljšanje hiš-
nih stanovanjskih razmer, za
odpravo slumov in za posojila
na hiše in farme.

Republikanci pa bodo šli pri
prihodnjih predsedniških volit-
vah pred narod s prav to zade-
vo ter bodo napadali "razsipa-
nje" sedanje administracije.

Žaloigra v Chicagu; samomor matere in njenih dveh otrok

Mati je s svojima dvema o-
trokoma skočila iz trinaj-
stega nadstropja Congress
hotela na ulico.

CHICAGO, 3. avgusta. —
Danes so skočili skozi okno tri-
najstega nadstropja Congress
hotela na Michigan Ave., neka
mati in njena dva otroka, ki so
se ubili pri padcu na cesto.

Ženska, ki se je registrirala
v hotelu okoli petih popoldne,
je navedla klerku svoje ime kot
Mrs. Della Frank iz New Yor-
ka. Otroka sta bila dečka, in
sicer je bil eden 7 ali 8 let star,
drugi pa približno pet.

Policist William Gonude, ki
je stal v bližini mesta, kjer so
njih telesa udarila na pločnik,
je izjavil, da so telesa skoro
istočasno treščila na tla. Žen-
ska je imela poleg tega tudi pre-
rezane žile v zapestjih.

Njihova hotelska soba je bi-
la v polnem redu in v nji sta bi-
la dva mala kovčega. Dečka sta
bila oblečena v nočni obleki,
ženska pa je bila popolnoma o-
pravljena.

Kaj je gnalo nesrečno mater
z njenima otrokoma v smrt, ni
znano.

Himen

V soboto 5. avgusta ob deve-
tih zjutraj se poročita v cerkvi
sv. Vida Mr. Fred V. Strniša,
13608 Coit Rd. in Miss Josephi-
ne Pajk, hčerka Mr. in Mrs. J.
Pajk, 6812 Edna Ave. Sorodniki
in prijatelji so vabljeni, da se
udeležijo. Mlademu paru želi-
mo obilo sreče.

Stavkovna linija

Ali je stavka pri G. M. dru-
žbi končana? — Predloga za do-
govor predložena danes uni-
skemu arbitrajskemu odboru.
V nedeljo bo članstvo posamez-
nih lokalov glasovalo o pogod-
bi. — Drastična odredba var-
nostnega direktorja E. Nessa,
glede piketiranja pred domovi
stavkokazov.

Tukajšnje časopisje je prine-
slo danes vest, da je stavka pri
General Motors družbi skonč-
čana? Resnica je, da je dogovor
skoraj že dosežen, ampak stvar
še vedno čaka odobritve skup-
nega arbitrajskega odbora
posameznih lokalov in članstva.
Arbitrajski odbor glasuje o
pogodbi danes ob 1. uri popol-
dne in članstvu bo predložena v
odobritev v nedeljo ob 2:30 po-
poldne.

Iz ožjih krogov se je že vče-
raj moglo dognati, da je stav-
ka dobljena in da ne bo več dol-
go, ko se doseže popolni spora-
zum med unijo in G. M. družbo,
ker zadnji četrtlet je bil pozvan
v Detroit glavni arbitrajski
odbor od tukajšnjega lokala,
včeraj pa še komitej, ki zasto-
pa posamezne oddelke v tovar-
ni. To nam je dalo takoj misli-
ti, da nekaj "poka" pri pogaja-
nju z družbo in da se že lahko
počutimo zmagovati v sedanjem
štrajku.

Stvari pa še ne smemo pusti-
ti v nemar toliko časa, dokler
ni pogodba potrjena od vseh
inštantc naših pravil. Zato je po-
trebno, da ostanemo še vedno
trdni kot do sedaj in obdržimo
solidarno moč do zadnjega, do
popolne zmage.

Včeraj je izdal varnostni di-
rektor E. Ness, novo drastično
naredbo glede piketiranja stav-
kokazov pred njihovimi domo-
vi. Ta odredba, ki jo je odobril
direktor prava Edward Blyth-
in, je najbrže nepostavna, ker
se krati pravico piketiranja, ka-
teroj je že večkrat potrdilo zvez-
no vrhovno sodišče.

Tukajšnja mestna vlada se
je začela obnašati kot se je E-
lyeva administracija za časa
Addressograph stavke v Eucli-
du. Bomo videli, kaj pride na
dan pozneje, ko se bodo začeli
politikaški preklati med seboj,
ker le takrat izvemo take ne-
čednosti, kadar se prerivajo za
stolčke.

Stavkovni odbor

Poroka

V soboto se bo poročil Mr.
Frank Strancar, sin Mr. in Mrs.
John Strancar, 13704 Chautau-
qua Ave., z Miss Emmo Sny-
der, hčerko Mr. in Mrs. Matt
Snyder, 1264 East 172nd St.
Poroka se bo vršila ob 8:15 zju-
traj v cerkvi Marije Vnebovze-
tje na Holmes Ave. Sorodniki
in prijatelji so vabljeni, da se
udeležijo. Obilo sreče!

UREDNIŠKA STRAN "ENAKOPRAVNOSTI"

»ENAKOPRAVNOST«

Owned and Published by
THE AMERICAN JUGOSLAV PRINTING AND PUBLISHING CO.
6231 ST. CLAIR AVENUE - HENDERSON 5311-5312
Issued Every Day Except Sundays and Holidays

Po razmatalu v Clevelandu, za celo leto.....	\$5.50	
za 6 mesecev.....	\$3.00; za 3 mesece.....	\$1.50
Po pošti v Clevelandu, v Kanadi in Mexiku za celo leto.....	\$6.00	
za 6 mesecev.....	\$3.25; za 3 mesece.....	\$2.00
Za Zedinjene države za celo leto.....	\$4.50	
za 6 mesecev.....	\$2.50; za 3 mesece.....	\$1.50
Za Evropo, južno Ameriko in druge inozemske države:		
za celo leto.....	\$8.00 za 6 mesecev.....	\$4.00;

Entered as Second Class Matter April 26th, 1918 at the Post Office at Cleveland, Ohio, under the Act of Congress of March 3rd, 1879.

104

DAN AVSTRIJSKEGA ULTIMATA

V četrtek, 23. julija 1914. leta ob 6. zvečer je avstro-ogrski poslanik v Beogradu baron Giesl izročil zastopniku srbskega ministrskega predsednika Pašića, ki se je takrat nahajal izven Beograda, finančnemu ministru Pačuju avstro-ogrski ultimatum. Ultimatum je trdil, da je bil sarajevski atentat zasnovan v Beogradu in da so vanj vmešani srbski uradni organi. Zahteval je zato od srbske vlade, da v svojih "Službenih novinah" z dne 26. julija objavi svečano izjavo, v kateri obsoja vsako propagando proti avstro-ogrski monarhiji, obžaluje, da so se srbski oficirji in uradniki udeleževali te propagande, slovesno proglasi, da obsoja vsak poskus vmešavanja v usodo prebivalstva katerega koli dela Avstro-Ogrske ter obljubi, da bo z vso strogostjo postopala proti vsem osebam, ki bi taka dejanja zagrešile. V ultimatu je bilo srbski vladi predpisano besedilo te izjave. Nadalje je postavila Avstro-Ogrska deset zahtev, ki so povsem določno predpisovale srbski vladi postopke pri zatiranju jugoslovenske propagande ter terjale, naj v Srbiji sodelujejo tudi organi avstrijske vlade pri zatiranju tako zvanega "subverzivnega gibanja" proti teritorialni neokrnjenosti habsburške monarhije.

Avstrijski ultimatum je v vsej Evropi izzval pravo konsternacijo. Celo v Berlinu so ga smatrali za pretiranega. V Beogradu se je še isti večer sestal kronski svet pod predsedstvom takratnega regenta prestolonaslednika Aleksandra. Ultimatum je zahteval odgovor do sobote 25. julija ob 6. popoldne. Splošen vtis je bil, da ga Srbija ne more sprejeti, saj je bil napreren proti osnovnim pravicam samostojne države. Izkazalo se je pozneje, da je bil ultimatum nalašč sestavljen tako, da bi ga Srbija ne sprejela. Avstrijski poslanik v Beogradu je imel že v naprej navodila, da srbski odgovor proglasi za nezadosten.

Na Dunaju so se vdajali naivnim računom, da bodo s kratko in energično vojno akcijo prisilili Srbijo k popolni kapitulaciji, zatrli njeno neodvisnost in s tem tudi vsa stremeljenja južnih Slovanov v Avstro-Ogrski po svobodi in zedinjenju, Evropa pa, da bo gledala...

"Slovenski narod" je še dan pred ultimatom v svojem dunajskem poročilu, naslovljenem "Pred resnimi dogodki" svaril pred tako politiko obračunavanja. Poudarjal je, da rezultati sarajevske preiskave javnosti niso znani in da že zato postopanje dunajskih krogov vzbuja pomisleke. Ako je Srbija res kriva, potem zahtevajo avstrijski narodi predvsem, da se jim predložijo dokazi. "Baš mi Jugoslovani imamo največjo pravico vedeti, ali gre za pravično stvar ali pa je sarajevski zločin za naše državniške kroge le politična prilika, ki jim je povod za njihovo gonjo proti političnim nasprotnikom. Satisfakcijsko in garancijsko vprašanje moramo strogo ločiti od onih političnih primesi, ki ne izvirajo iz ozirov na prave interese monarhije, temveč so jih vtihotapili oni nemški in madžarski krogi, ki si hočejo svoje hegemonistične privilegije utrditi z udarcem proti jugoslovanski državi v dobro preračunani spekulaciji, da bi sramotno in krvavo ponizanje srbske kraljevine porinilo v ozadje tudi jugoslovanski problem v sami monarhiji. Prepričani smo, da je mirna razrešitev krize mogoča, ako jo le hočejo naši odgovorni državniki..."

V splošni napetosti in mrzični razdraženosti so potekale ure ultimata. Prišla je sveta Ana in Smrt je zarolžljala s svojim bobnom. Avstrija je proglasila mobilizacijo...

UREDNIKOVA POŠTA

Ali se spleča skebati?

Cleveland Press obširno poroča o Fisher Body Co. stavki ter izgradih zadnji ponedeljek, to je 31. julija. Cele kolone poročil ter slike, kako so naši vrli clevelandski policisti bili s koli, metali bombe, opeke, torej imenitno so zastopali zakon pravice in svobodo varovancev privatne lastnine ter zakon naše velike domovine.

Človek se mora zgražati nad brutalnostjo uniformiranih po-

bojnikov Ali ni to pristransko, na tako brutalen način napadati neoborožene delavce, ko ne zahtevajo drugega kot svoje pravice, katere so zajamčene v ustavi te dežele? Kdor se zani- ma za delavsko borbo, za pravi- co, katere zahteva organizi- rano delavstvo, on razume, da to ni nič novega. Ampak to je šola za iste brezbrizne delavce, ki jim je unija samo za to, da dobi plačo, katero je priborila unija, da se je treba organizi-

rati, to mu ne gre v glavo. Dokler ne bo delavstvo organizi- rano v delavsko stranko ter volilo zastopnike iz svoje stranke, tako dolgo bodo padali količki po glavah. Dobrih par mesecev imamo pred volitvami.

Na volilni dan bodo nezaved- neži zopet volili za stranko, ki bo servirala bombe, količke, morda še kake strojnice, ako se bodo spuntali, da ne bodo ovce svojih gospodarjev. Ovrčarji vsake sorte učijo, da moraš biti pokoren gospodar- jem, pa delaj kot mula, dokler se gospodarji ljubi, ko si star ter zgaran, te bacne skozi vrata, pomagaj si sam.

Cleveland Press poroča v prej navedeni številki istega dne 72.000 otrok na relifu v Cleve- landu živijo 5 centov "a meal", to je za 15c na dan. Ali ni to škandal za tako bogato deželo, kjer je vsega v izobilju? Ali so ti otroci krivi, da stradajo? — Cleveland stanejo ti siromaki, ki so na podpori, \$214.000 na dan poleg drugih dobrotelnih organizacij. Čitajte stran 10. Cleveland Press.

Torej so vzroki, da se dela- vec bori za svoje pravice, za izboljšanje svojega bednega položaja, v katerem nima no- bene sigurnosti. Ampak se do- bijo med delavsko maso ovce, ki hodijo v šolo k ovrčarjem, ki jih učijo pokornosti in skeba- rijo.

V tem imam mnoge skušnje v bojih v strokovni kot v poli- tični organizaciji.

Slovenski delavci, branite se pečata skebi! Ni ga bolj umaza- nega dela ko skebati, odjedati kruh svojemu sodelavcu. Tudi pisec teh vrstic jih je dobival po glavi s slavnim republikan- skim količem, pa nič za to; glava je še zmerom tam ko prej, in ostane tam.

Zapomnite si iste, ki danes skebajo ter odjedajo kruh vam ter vašim družinam. Pečat skeb je pečat, ki se nikdar ne izbri- še. Čas pride, ko se bodo spom- njali na čase, ko so svojim sodelavcem odjedali kruh. Sram jih bo, ko bodo čuli besedo skeb.

Zapomnite si, borci slavno administracijo naše metropole, ki vam je servirala bombe, količke, opeke i. t. d.

Pokličite vaše councilmane in druge, kateri imajo besedo pri mestni vladi, da se naj en- krat pokažejo med piketi. Ali je prišel kaj Tone Vehovec bli- zu? Kaj pa tisti prihodnji kan- didatje za councilmana? Ali so z vami? Ko bodo volitve, bodo seveda delavski prijatelji, pa še kako. Kaj pa tam v mestni hi- li ali bo kaj protesta?

Bodite neomahljivi, držite svoje postojanke, ne umikajte se, ampak stojte za vaše pravi- ce kot en mož.

Organizirano delavstvo je z vami. Ko greste piketirati, če je mogoče vzemite vaše žene in o- troke, da bodo priče vašemu bo- ju. Žene so bolj bojevitve kot možje. Vaši otroci bodo imeli spomin, ko se je njih oče bori-

za boljši kos kruha za svojo družino.

Naprej do končne zmage!
August Kužnik

Piknik Samostojne Zarje

V nedeljo 6. avgusta bo, ko vam je že vsem znano piknik Samostojnega zbora "Zarje", na prijazni Močilnikarjevi far- mi. Po navadi imajo pevci vsa- ko leto tak piknik. Kakor vsa druga leta, upamo da nas bo tudi to leto občinstvo v prav le- pem številu obiskalo.

Pevci se že v naprej zahva- ljujejo.

Naši fantje in dekleta se pri- pravljajo, da bodo nekaj lepih pesmi zapeli in še druge zani- mivosti bodo prišle na vrsto.

Ker imamo precej stroškov z našimi prireditvami, zato zbor "Zarja" priredi piknik, da si malo finančno opomore. Kot sem že omenil, ima Zarja vsa- ko leto piknik in druge svoje priredbe. Do sedaj smo imeli vedno lepe udeležbe pri vseh prireditvah.

Vsem rojakom se lahko da vse priznanje, kateri podpira- jo zbor Zarjo.

Mi pevci pa skušamo stvar iz- vesti pač kakor moremo in kar je v naši moči.

Vsem pevcem vsa čast za vse požrtvovanje, ki ga doprinaša- jo. V nedeljo torej vsi na pik- nik Samostojne Zarje. — Vam kličem:

Na veselo svidenje!

Louis Belle

Ob priliki konvencije S.M.Z.

Ker se čas že približuje, bi rad še nekaj napisal v naše lo- kalne liste, o naši prireditvi, ki se bo vršila prihodnjo soboto v Slovenskem domu na Holmes Ave.

Ob tem času pa, ko to pišem se pa že splošno sliši, da že vsi vedo, da podružnica, št. 3, S. M. Z. priredi eno najboljših prireditev, da proslavi svoj pr- vo obletnico na isti dan, ob pri- liki prve redne konvencije Slo- venske Moške Zveze.

Obenem se sliši, da bodo med številnimi gosti, ki jih pričaku- jemo, gostovali prijazne čla- nice podružnice, št. 10 SZZ. "Zi- vele in dobro došle!"

Upamo, da se na tej proslavi vidimo. Vam jamčimo obilo za- bave in razvedrila in ob priliki vam obisk povrnemo.

Vabijo se toraj vsi člani S. M. Z. kakor tudi naš slovenski živelj od blizu in daleč, da nas posetite prihodnjo soboto dne 5. avgusta v Slovenskem domu na Holmes Ave.

Charles Benevol, taj.

44 OSEB JE BRŽKONE UTONILO

MANILA, 2. avgusta. — Po- štar iz Balangige poroča, da se je motorna ladja Pepita, ki je prevažala potnike po gorskem jezeru med krajema Leyte in Samar, v terek potopila s 44 ljudmi. Na krovu je bilo vseh skupaj osemdeset ljudi, toda 36 oseb je bilo rešenih.

Štirinajsti julij - Zavzetje Bastilje

1789

"Jutro" z dne 14. julija piše: Danes praznuje francoski na- rod svoj največji narodni praz- nik v znamenju zgodovinskega jubileja, zato je ta dan obenem praznik vsega svobodoumnega in svobodoljubnega človeštva.

Na današnji dan pred stopet- desetimi leti je padla sredi Pa- riza močna trdnjava Bastilja, kjer so skozi stoletja med "po- litičnimi zločinci" trpeli in umi-

1939

rali tudi najboljši sinovi fran- coskega naroda, katerih edini zločin je bila borba za svobodo, enakost in bratstvo med po- sa- mezniki, stanov in narodi. Za- vzetje teh starodavnih ječ je postalo simbol upravičenega od- pora vseh, ki so kdaj čutili kri- vico v jarmu socialnega trino- štva in tujeja gospodarstva. Padec Bastilje pomeni začetek nove Francije in po njej prerod fev-

dalne Evrope, ki se kljub silni reakciji tedanjih in poznejših mogočnikov ni mogla upirati zmagovitemu prodiranju idej svobode, enakosti in bratstva v najširše sloje človeštva. Zmaga- le so človečanske pravice po- sa- meznika, zatirane narodne sile so se sprostile, zavladal je nov socialni red — vse na temelju prave civilizacije, na načelih ve- like francoske revolucije.

Zgodovina osvoboditve naše- ga naroda je dvakrat v najtes- nejši zvezi z zgodovino franco- skega naroda. Val zmagoslavnih idej je dosegel tudi našo deželo ter močno omajal tisočletno habsburško nasilje. V Napoleo- novi Iliriji smo bili Slovenci prvič združeni s Srbi in Hrvati v eni državi. Najodličnejši si- novci našega naroda v tisti dobi so v luči svobode francoske ci- vilizacije spoznali temo tujeja gospodarstva na naši zemlji, stopili so v službo ideje v zavesti, da služijo lastni domovini in svo- jemu ljudstvu in tako položili temelj borbi za našo svobodo, ki smo jo pa po hudi dobi zati- ranja in nasilja dosegli komaj po dobrih sto letih, ko so se Francozi v Flandriji in ob Ma- ri borili tudi za novo Ilirijo, za našo svobodo v Jugoslaviji. Te- ga ne moremo in ne smemo po- zabiti nikoli, če hočemo ostati svobodni narod v svobodni dr- žavi.

Vsa stremeljenja evropskih narodov po osvobojeju izpod tujeja gospodarstva so temeljila v bistvu na človeških pravicah posameznikov in na najelemen- tarnejših pravicah narodov, ki jih je proglasil francoski na- rod. Tako je štirinajsti julij po- stal in ostal simbol borbe za e- nakopravnost, svobodo vesti, svobodo dela in misli, simbol, ob katerem se srca svobodnih in svobode željnih narodov s hvalečnostjo spominjajo prvih rokopopov nove dobe v zgodovi- ni človeštva. Naj bi vzvišena gesla svobode, enakosti in bratstva zmagovala in dokonč- no zmagala vedno in povsod, da zavladata slednjič na svetu Pra- vica in Mir, ki sta tako potreb- ni posameznikom in narodom.

Torek, 14. julija 1789. Sinovi moji, pri spominu na sramoto vaših očetov, v upanju na pr- vice vaših otrok, bodite danes močje! Danes se morate izkaza- ti ali pa morate umreti!

Toda priskrbiti si moramo še orožja. Nas je 150.000 mož in komaj vsak tretji ima cepin. Oboroženi pomenimo neprema- gljivo nacionalno gardo. Brez o- rožja pa smo bedna drhal, ki jo bo vojni bog Broglje s kartečo razpršil. Torej orožje je tisto kar nam manjka. Slišali smo, da so v Invalidskem domu spravljene puške. Tja moramo iti! Sicer je tam v bližini Besen- valovo taborišče, toda morda ne bo streljal na nas. In če strelja, več ko umreti ne moremo. Tako so se okoli devetih zjutraj za- podili proti Invalidskemu domu nepregledni valovi nacionalnih prostovoljcev, da si poiščejo, kar jim je manjkalo. Popeli so se na zidove, niti en invalid ni streljal in vrata so se na stežaj odprla. Patrioti so se hrupno vsuli noter, preiskali vse sobe in hodnike od kleti do podstreš- ja in so našli orožje. Kakor lač- ni levi so se vrgli na plen in 28- 000 pušk je prišlo na ramah prav toliko nacionalnih gardi- stov iz temnih kletnih prostorov na beli dan. Iz Besenvalovega taborišča se ni oglasil niti en strel. In zdaj na Bastiljo, neu- strašeni pogumni Parižani!

Stari poveljnik Bastilje de Launay ni vedel, kaj naj stori. Magistrat ga je naprosil, naj prevzame nacionalne vojake v trdnjavo, kar je pomenilo z drugimi besedami predajo. To- da Launay je imel ukaze Nj. Ve- ličanstva. Njegova posadka je štela samo 83 starih invalidov

in 32 mladih švicarjev. Zidovi so sicer debeli devet čevljev, tu- di smodnika in topov je dovolj, toda živeža je, žal, le za en dan. Dobro premisli, stari Launay, kaj boš storil.

Medtem se že od devetih na- prej razlega po vsem mestu klic: Na Bastiljo! Launay je s prijaznimi besedami skozi strel- ne line odklonil razne meščanske deputacije. Proti poldnev so spustili v Bastiljo Thuriota, ki pa ni mogel pregovoriti Lau- nayja k predaji. Stari možak se je odločil, da požene utrdbo v zrak. Thuriot je stopil z njim na zobčaste nadzidke: tu so bili celi kupi kamenja za tlak, staro železje in vse, kar se je dalo zmetati doli. Topovi so bili vsi dobro pripravljene pred vsako strelnico. Toda, Thuriot, samo pogled, kako se zunaj med bit- jem plat zvona in bobnanjem k splošni vstaji po vseh cestah va- lijlo množice. Tudi Launay je videl to. Postal je blede in je vprašal: "Kaj hočete?" — "Go- spod", je odvrnil Thuriot ves navdušen, "Kaj hočete? Pomi- slite, da lahko naju oba vržem s te višine navzdol." Globina brez jarka je merila sto čevljev. Launay je umaknil. Thuriot se je pokazal z nekega nadzidka množici, da jo pomiri. Nato je stopil doli, svaril invalide ter se odstranil. Invalidi so izjavili, da ne bodo streljali, dokler ne bodo streljali nanje.

Gorje ti, Janay, če se v tej uri trdno ne odločiš, če v tej uri ni- si gospodar nad okoliščinami. Množice naraščajo, njih mrmra- nje postaja glasnejše in se spro- šča v ognju iz pušk, ki pa so se- veda nasproti devet čevljev de- belim zidovom brez moči. Za Thuriota so spustili vnanji vz- dižni most, po katerem je vdrla nova deputacija meščanov, tret- ja in najglasnejša, na vnanje dvorišče. Ker se na prijazne be- sede ni hotela umakniti, je ukal- val Launay streljati in dvigniti most. Bilo je le rahlo iskrenje, toda zadostovalo je, da se vna- me lahko vnetljivi kaos. Iskren- je je ubilo nekaj ljudi, videli so lastno kri in vstaja se je sprožila v srdito streljanje s pu- škami. Z viška utrdbe so se vsu- le iz težkega topa krogle nad glavami. Bastilja je oblegana.

Naprej, Francozi, naprej, kdor je junak! Zdaj je prišla u- ra svobode! Naprej Louis Tour- nay, kolar iz Maraisa, nekdo vo- jak v polku Dauphine, strgaj verigo vzdignega mostu, čeprav šviga okoli tebe ognjena toča! Louis Tournay stoji na bajone- tih, vsajenih v zidnih spahih, in tolče z vso silo, dokler ne pre- bije verige, nakar pade mogočni vzdigni most. Sijajno delo! In vendar so to šele vnanje grad- be. Še se dviga osem sivih stol- pov s puškami invalidov, s ka- menjem za tlak in s topovskimi žreli. Še zija nepremostljiv ja- rek s kamnitimi stenami.

Toda kako je medtem v me- stu? Pariz je dosegel višek bes- nosti. Vinski trgovec Cholat je postal topničar. Le poglejte, kako zna ravnati pomorščak Georget, ki je pravkar dospel iz Bresta, s topovi siamskega kralja. Kmalu sta oba sprožila spoštovanje vzbujajočo glasbo. Tudi francoski gardisti so pri- šli z resničnimi topovi. Z vseh streh in z vseh oken se siplje v ravni črti ognjena povodenj iz pušk, žal, brez uspeha, kajti zi- dovi so devet čevljev debeli. No- tri leže invalidi na tleh in stre- ljajo udobno, komaj zdaj pa zdaj se vidijo izza zidov njih nosovi. Mi pa streljamo in pa- damo in ne napravimo niti naj- manjšega vtisa.

Naj torej divja ogenj, naj u- nič vse, kar je gorljivega. Stra- žarne in jedilnice invalidov so v plamenih. Neki prisprojen lasu- ljar hoče zažgati tudi soliter v arzenalu. Na srečo ga je sunil neki patriot s puškinim kopitom,

ŠKRAJ

— Veš kaj, v tej gre- m več iz hiše. V nj- znajo že vsi ljudje iz ce.

— Torej se bomo pre-

Varčna kuharica. — ko ste zadovoljni z mo- tričnim štedilnikom?

— Imeniten je. Že o- odkar sem pri vas, je- nako vroč.

— Ata, ali se ti ma- sati z zaprtimi očmi?

— Seveda, to je pa- lahko.

— Daj se podpisati- dijaško knjižico.

— Hvala Bogu, ve- se srečno rešil pom- petdesetaka. Dal sem- jemu prvemu upniku.

— To pa nisi lepo p- dobil.

— Kako da ne? Je v- dobil.

Trmoglavost. — M- pred sodnikom zarad- tov.

— Torej boste plač- — Ne bom.

— Priznate, da ste v- — Priznam.

— Potem morate p- — Nočem.

— Zakaj ne?

— Nimam.

— Vas bomo pa p- — Pa vseeno ne bom.

— Boste!

— Ne, a z Meto se b- nil, gospod sodnik!

v trebuh in tako prep- govo početje. Da, da, do- golaš. Tam je mlada,

ma, ki jo imajo pom- Launayjevo hčer, pa j-

sežgati na slami. In spe- neki patriot in jo reš-

privleki cele vozove v- sena, ga pometali pre-

in zažgali. Pravi peklen- hrup in trušč kakor t-

dan. Ranjenec odnaša- rajoci pa prosijo žive-

tražajo, dokler ne pade- va. Toda kako naj pade-

so tako debeli! Tri nove- ske deputacije hočejo j-

riti Launayja k predaj- oditi morajo med s-

krogel iz Bastilje. Kaj- Ognjegasci brizgajo v-

topove invalidov, da bi- njih zažigalne odprti-

soko. Ljudje s klasičn- razbo predlagajo katan-

bi prevrnili zidove. Ne- var svetuje, naj bi zaž-

stilo z mešanico fosfo- terpentinovega olja. ki

kvišku. Toda zdaj so p- francoske garde s prav-

povi in izvežbanimi top- zdaj bo bolje.

Na notranjem dvoje- stilje pa je tik takala- ura, kakor da se ni nič

Ob eni se je začelo str- ura kaže zdaj pet, strelj- še zmerom ni konec.

spodaj pod oboki sliši- zamolklo grmenje, kak-

se tresla zemlja. Ječarji- čjo dati pravega odgo-

Gorje ti, Launay s tva- bogimi sto invalidi. Bra-

daleč in njegova usesa- ha. Besenval sliši, toda

"Dajz na 3. str."

Štirinajsti julij - Zavzetje Bastilje

1789 — 1939

(Dalje na 2. str.)

re pomagati. Kaj naj Launay stori? Samo eno: Bastiljo pogrnati v zrak. Kraljeva trdnjava se ne sme nikoli in na noben način izročiti nobenemu drugemu kakor le kraljevemu odposlan- cu. Kaj pomeni življenje stare- ga moža? Naj se konča vsaj v časti. Ti pa, besneča drhal tu dobi, samo pomisli, kako bo s teboj, ko bo Bastilja zletela v zrak! In vendar Launay tega ni storil. Ali ste že občutili, kako srce posameznika polje s srcem celote? Ali ste že občutili, kako vsemogočen je sam ton velike ljudske množice? Veliki sklada- telj Gluck je nekoč rekel, da je temeljni ton najlepših mest v eni njegovi najlepših oper vzet glasu ljudstva, ki je klicalo svo- jemu cesarju na Dunaju: Kru- ha, kruha! Velik je glas člove- štvu v njegovi združitvi, izraz je njegovih nagonov, ki so ved- no resničnejši in iskrenjeji od misli. Kdor se jim more upreti, ta stoji nekje onstran časa. Launay ni mogel. Kolebal je med sklepi, upal sredi obupa in ni predal trdnjave. Izjavil je, da jo bo pogrnal v zrak, prijel je za plamenico, da izvrši svoj sklep, pa ni storil. Nesrečni star- ec, to je tvoj in tvoje Bastilje smrtni dan. Skozi štiri ure je besnela blaznost. Invalidi so ne- hali streljati. Iz robocev so si zvezali belo zastavo in z bobni naznanili, da se hočejo pogajati. Celo švicarji so se naveličali streljanja. Ob vzdignem mostu so se odprla vrata, kakor da bi želel kdo govoriti. Poglejte Maillarda, urnega moža! Čez prepad kamnitega jarka so po- ložili ploč, ki ga upira močan

patriot ob gladkem zidu, in ur- ni možak se vznáša kot golob k Bastilji. Le hitro naprej, urni Maillard! Eden je že padel in leži raztrešen doli v kamnitem jarku. Toda Maillard ne pade. Urno stopa naprej in steguje roko. Neki švicar pomoli papir skozi odprtino. Spretni možak ga zagrabi in se vrne. Pogoji za predajo: Prost odhod za vse! Ali bodo sprejeti? Da, pod čast- no besedo! Vzdigni most se je spustil in urni Maillard ga je čvrsto pritrdil. Le notar živa po- vođenj in Bastilja je zavojeva- na. La Bastille est prise!

Na dvorišču stoje švicarji v strnjenih vrstah. Tudi invalidi so tu. Orožje je naslonjeno ob zid. Prvi zmagovalci so jih od samega veselja nad prestano smrtno nevarnostjo objeli. Pri- divjali so novi zmagovalci, tudi pijani, toda ne več pijani samo od veselja. Vsa živa pariška po- vođenj pridrvi v Bastiljo. Vse hiti brez reda po hodnikih in dvoriščih Bastilje. Kakor reče- no, niso bili več pijani samo od veselja. In ubogim invalidom bo kmalu odklenalo. Ko je neki švicar hotel pobegniti, je pre- jel smrtni strel. Nekemu inva- lidu so odsekali desnico. Hotel je pobegniti, pa so ga obesili. Švicarji in invalidi morajo na magistrat, kjer bodo sojeni. Launayja so odkrili v trenutku, ko se je hotel zabosti. Ven z njim na magistrat! Tam naj ga sodijo. On je v kraljevem ime- nu tako dolgo branil Bastiljo. Kletev in jeza sta ga obdala, do- kler niso odinili straže. Ubogi Launay, živ ne boš prestopil ma- gistrata. Samo njegova krvava

kita bo prišla kot zmagoslavno znamenje na magistrat. Njegov krvav trup leži na stopnicah ma- gistrata, njegovo odsekano gla- vo pa nosijo na cepinu po pa- riških ulicah. Bratje, vaš srd je krvoločen. Ubili so še neke- ga častnika in obesili nekega invalida na svetilko. O julijsko večerno sonce, tvoji zahajajoči žarki padajo v tej uri na žanji- ce po mirnih njivah, na stare mamice ob preslicah po vaških kočah, na ladje v tihem oceanu, na Orangerijo v Versaillesu, kjer zdaj nališpane dvorne da- me plešejo s huzarskimi častni- ki, in na tuleča peklenska vrta pariškega magistrata. O, pri- jatelji, ne omadežujte s krvjo najbolj zelene lavorike, kar jih je bilo pridobljenih na tem sve- tu! Toda to jim zdaj ni mar. Kajti bil je boj titanov z Olim- pom, in glej, titani so zmagali, in tega skoraj sami ne verujejo in besne, kakor drugače pač ni mogoče. Sedem jetnikov iz Ba- stilje, ki jih nosijo na ramah, sedem glav na cepinih, ključki od Bastilje križarijo po pariških ulicah. Glejte, kako stopajo francoske garde v strnjenem oddelku k vojašnici, z njimi in- validi in švicarji, katere so sprejeli v zaščito. Še v večer- nem mraku se sliši zamolklo gr-

menje padajočih zidov Bastilje. Papirji iz arhivov leže razmeta- ni okoli. Hude tajnosti prihajajo na dan in že dolgo poko- pan obup govori z visokim gla- som. Berite samo tale odrezek nekega pisma: "Če bi mi mon- seigneur v mojo tolažbo za božjo voljo le dovolili, da prejmem

sporočilo od moje drage žene, in če bi bilo le njeno ime na ko- šku papirja kot dokaz, da še živi. To bi bila zame največja tolažba." Ubogi človek, tvoja draga žena je mrtva in tudi te- be ni več, kajti petdeset let je preteklo, odkar je bila napisa- na ta prošnja.

In tako sledi julijskemu ve- čeru noč. Pariz spi. Patrulje hodijo po mestu, izvedelo se je, da se bliža 15.000 vojakov.

Medtem se je končal ples v Versaillesu. V Orangeriji je ti- ho. Nj. Veličanstvo kralj spi. Toda po polnoči pride liancourt- ski vojvoda, ki sme ob vsakem času v kraljeve sobane, k nje- govi postelji in sporoči, kaj se je 14. julija v Parizu zgodilo. "To je torej revolta?" vzklikne ubogi Ludvik in se prestrašen vsede na postelji. "Ne, Veličanstvo," odvrne vojvoda, "to je revolucija!"

Skrajšano poglavje iz knji- ge: Th. Carlyle: "Velika revolucija".

NAŠA NAJVEČJA SKRB

je zadovoljiti odjemalce. Prvič z zmernimi cena- mi na svežem in suhem mesu in drugič, postreči vam tako kakor si sami želite!

Trgujte redno z nami in se prepričajte, da si boste prihranili denar in vaša družina bo krep- ka in zdrava!

Poleg mnogih drugih posebnosti vam nudimo še sledeče:

Okusne vinarce (vrednost 25c ft.) 19c ft.
Frankfurts (najboljše vrste — domače) 25c ft.
Šunke (majhne, suhe) 18c ft.
Zmleto meso (vselej sveže mleto) 15½c ft.
Najboljše vrste solatno-olje gallon 85c

Se prijazno priporočamo

KRIZMAN MARKET

678 EAST 185th ST.

Pozor

Čemu držite vaš denar v ban- ki? Investirajte ga v dobro 33 akrov, prvovrstno sadno farmo, kjer se pridelava 50 ton grozdja. Stara vdova mora prodati. — Glavni highway na zapadni stra- ni, 10 milj od sredine mesta; — dajte vašim sinom delo za bodočo- nost. — Vprašajte na 24454 De- troit Rd.

LOUIS PECENKO

7308 Hecker Ave.

Endicott 2759

BARVAR, PAPIRAR IN DE-
KORATER
Unijsko delo

JOHN ROBICH

Building contractor

Če želite novo hišo ali prede- lati staro, roofing ali wall shingles, obrnite se na mene. — Nizke cene in lahka odplačila.

20421 ARBOR AVE.
KENmore 5152

MR. in MRS. /
JOHN RENKO

955 East 76th Street
Slaščičarna

Vabimo prijatelje in znance, da nas obiščete sedaj v gorkih dnevih. Vam bomo postregli z dobro mehko pijačo, dobriimi ci- garami, cigaretami, slaščicami in grocerijo.

DURN VARIETY TRGOVINA

15605 Waterloo Rd.
KENmore 5800

Razne barve za zunaj in zno- traj vaše hiše, kot najfinejši varniše P. L. izdelka. Olje in ter- pentin "Dutch boy white lead." — Vrtne cevi, mreže za okna, mrežna vrata. — Velika za- loga kuhinjske posode, itd. — Se uljudno priporočamo za poset naše trgovine.

Domači mali oglasnik

AVTOMOBILSKA POSTREŽBA

RE-NU AUTO BODY CO.
878 E. 152 St.
Slovensko podjetje
GLenville 3830
Popravimo vaš avto ne glede ka- ko velika je poškodba

Frank Rich in Frank Klun
E. 61st St. Garage

Se priporočamo za popravilo in bar- vanje vašega avtomobila. Delo točno in dobro.

ELYRIA AUTO REPAIR AND WELDING

Towing, Parts, Batteries, Paint- ing Body Fenders
6815—31 SUPERIOR AVE.
ENDicott 9361
Slovenska popraviljalnica

CVETLIČARNE

Slovenska cvetličarna

F. Jeleric
& Sons

15302 Waterloo Rd.
KENmore 0195

GASOLIN

MIKE POKLAR

E. 43 St. in St. Clair Ave.
ENDicott 9181

Gulf Refining Gas Station
Izvršujemo tudi prvovrstna po- pravila na avtomobilih.

GOSTILNA

FR. MIHČIČ CAFE

7202 ST. CLAIR AVENUE
Night Club
ENDicott 9359

1% pivo, vino, žganje in dober prigri- zek. Se priporočamo za obisk.
Odprto do 2:30 zjutraj

PAPIRAR

John Peterka

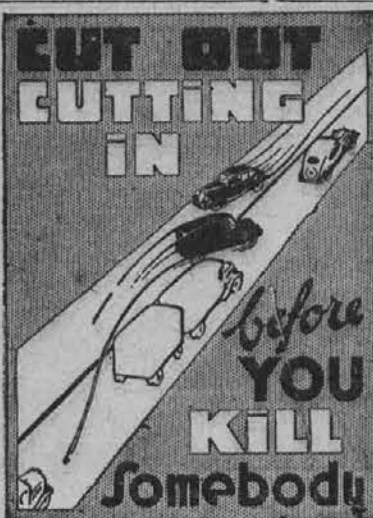
Paperhanger and Painter
Delo prvovrstno in točno
Se priporočam
1121 East 68th Street
Endicott 0653

RAZNO

FRANK KURE

1118 EAST 77th ST.
ENDicott 9439

Vsa kleparska dela, dela na strehah in na furnezih. Se priporočamo hiš- nim gospodarjem — delo je jamčeno in cene so zmjerne.

head, ravnatelj organizacije Friends of Democracy, je izja- vil, da bi se moralo župniku Coughlinu prepovedati njegove hujskajoče govore, ki izzivajo revolucijo, civilno vojno in pre- livanje krvi.

DEKORIRAMO
vaše sobe po najnižjih ce- nah. Scenerija, napisi itd

A. PLUTH

21101 Recher Ave.
KENmore 3934 R.

COTTON CLUB

ORANŽNA
PIJAČA
SE DALJE
ISKRE!

Zaradi posch- nega jetništva Cotton Club oglikovine. se jemijo cele ure.

Zamenjate zamaške za Eagle znamke.

Naznanilo

O MODERNACIJSKIH NAČRTIH
CLEVELAND TRUST BANKE

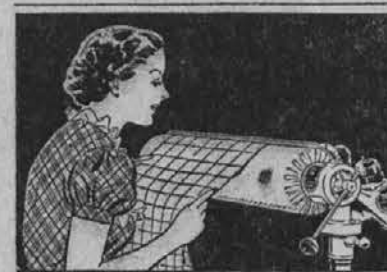
... za hiše in trgovine

Izboljšanje vključni nekaj, kar ni bilo krito z našim prejšnjim FHA posojilom.

Obiščite vašega arhitekta, stavbenika, obrt- nika, prodajalca stavbinskih potrebščin ali najbližjo Cleveland Trust banko.

The
Cleveland
Trust Company

RAZPRODAJA PRALNIH STROJEV IN LIKALNIKOV

PRALNI STROJI
IN LIKALNIKI
\$54.50
KOMPLETNO

VI PRIHRANITE

\$25.45

na tej kombinacijski ponudbi

Vsi beli 1940
modeli

POGOJI NIZKI

77c

NA TEDEN

ACME HARDWARE

7002 ST. CLAIR AVE.

ENDICOTT 3880

NAZNANILO

Naznanjamo da bo v soboto 5. avgusta

FORMALNA OTVORITEV

naše nove grocerijske in delikatesne trgovine na 1140 East 67 St.

Postregli vam bomo z najfinejšim blagom po najnižjih cenah. Se priporočamo cenjenemu občinstvu, da obiščejo našo trgovino.

Leo Zupancic, lastnik

DOVOLITE, DA VAM MI POMAGAMO IZBRATI VASO HIŠO!
LAHKE POGOJI

556 East 123rd St., 1½ nadstropja, single, 7 sob, kopalnica, garaža za dva avta, hot air heat; \$400 takoj. Pogoj.

7110 St. Clair Ave., 2 nadstropja, brick mercantile poslojpe, trgovina in stanovanje, velika klet. Samo \$5750.

6721 Hough Ave., 7 sob, dve nad- stropja, dva kopalnici; hot air heat. \$500 takoj, ostalo kot najemina.

Pokličite nas, da se dogovorimo, kdaj pridete ali pa prodamo skozi vašega prodajalca

THE CITY & SUBURBAN CO.
VOGAL E. 9th in HURON
PRospect 7666

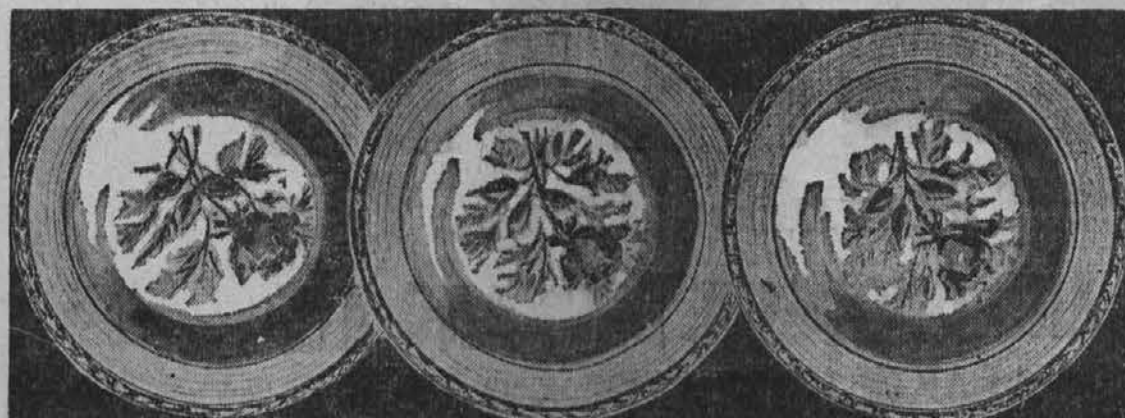
(5) TA KUPON

z ostalimi za tekoči teden, s 49 centi, opravičijo osebo do te skupini kot na sliki. Zamenjate lahko te kupone v našem uradu. Nobenih naročil ne sprejemamo po pošti.

IME

Naslov

Mesto

Vladimir Levstik:

10

PRAVICA KLADIVA

POVEST

"Koga drugega kakor kovača!" je vpil Aleš čedalje glasneje, z očmi vabeč poslušalce na kup. "Andreja Možina, prijatelja Srbov! Tistega, ki jih je hvalil v deveta nebesa! Tistega, ki pravi, da so Srbi dobri ljudje in največji junaki na svetu! Zdaj vidimo, kakšna dobrota je Srb in kakšne sorte tič je liberalce, ki ga hvali!"

"Zdaj vidimo," so pritrdjevali Alešovi dobri znanci. "Res vidimo."

"A videli bomo tudi, kaj premore cesarska vojska!" je kričal Aleš. "Le kje je kovač? Ne upa se več na beli dan? Če bi se le drznil pred moje oči, ali bi mu potipal obisti!"

Ni še zaprl ust, ko je začutil duh po sajah in usnju. Ljudje okoli njega so se drezali s komolci.

"Kovača kličeš?" je rekel glas za njegovim hrbtom. "Kovač je tu. Nu, kaj bi mu rad? Na dan z besedo!"

Mlinar je odskočil. Njegov obraz je pozelenel. Temne oči Andreja Možine so mu prodrale v dušo. In zraven kovača je stal s stisnjenimi obrvmi Medvedov Boštjan.

"Nu, kaj gledaš?" je povzel Andrej. "Jaz sem. Tisti, ki se ne upa na beli dan. Kovač, ki si ga hotel imeti. Kar govori!"

"Prav," se je ojunačil Aleš, videč, da ni drugega izhoda. "Mislimi smo, da tičiš v kaki krtni, ali pa da si že pod ključem, ti srbofil! Zdaj uči, zdaj preroči! Nu, kaj praviš?"

Kovač je težko zasopel. Vsi so videli, da kroti svoj gnev.

"Tak reci kaj!" se je rogal mlinar. "Ne upaš se, jeli? Ni je besede, a? Nu, zakaj ne pohvališ svojih Srbov? Zmerom si trdil: naši bratje, slavni junaki, dobri ljudje. In so nam ubili nadvojvodo kakor psa!"

"Kakor psa bo ubil tebe, kdor te bo!" je zarohnel Medvedov in zgrabil Aleša za ramena. "Pusti ga," je ukazal kovač. "Pogum, Aleš! Tiplji obisti, povej Možini, kar mu gre."

"Ne delaj se norca!" je zacvilil mlinar, penč se od togote. "Tu nismo v Srbiji! Govori, kakor se govori, ali pa se poberi k svojim morilcem!"

"Človek," je rekel Andrej s poslednjim ostankom potrpljenja, "pusti Srbe pri miru. Kar je storjenega, je storil eden ..."

Oswaldove cene

Baloni	17c
Sveže šunke	23c
Pork chops	16c
Angela Mia Olje	89c
Teletna za ajmoht	15c
Suhe klobase	25c
Kirkman's Chipso 5 for 95c	
Maxwell House coffee	25c

Se priporočamo

LOUIS OSWALD

 17205 GROVEWOOD AVE.
KENmore 1971

Naznanjamo cenjenim prijateljem in znancem, da smo preuredili naše prostore, ter bomo v soboto 5. avgusta servirali na razniju pečene jančke in tudi mlade piščance. Postregli bomo tudi z dobrim pivom in vinom. Igrala bo izvrstna godba za zabavo in ples. Se priporočamo za obilen obisk.

**LOUIS IN JENNIE
MEDVED**

6216 St. Clair Ave.

nu, dva, trije, kolikor že ... Bog jih je videl, Bog jih bo sodil, mi lo ali nemilo, to nama nič mar! Razumeš?"

"Kako nič mar?" je vreščal Aleš. "Čujte, ljudje božji! Nič mar, je dejal!"

"Se to ti povem: kdor iztegne prst, da bi pokazal na svojega bližnjega, mora biti sam brez greha. Razumeš? Tisti, ki se je z nožem lotil svojega brata, ni bil ne Srb ne kovač. Tudi tisti ne, ki je ponujal Možini denar, da bi ga zapeljal v krivo pričevanje ... Ti ga poznaš, kdo je bil!"

"Ali slišite, kako se izvija?" Aleš ni imel več glasu. "Na tistem jih odobrava, pa se ne upa povedati! Jaz bi ga tudi, hoče reči, pa ga je strah! Povej, odobravaš ali ne odobravaš? Za to nam gre."

Preko Andrejevih oči se je potegnila rdeča megla, kakor takrat v kovačnici.

"Ali jih zatajiš, ali pa ga treščiš ob tale zid," mu je šepnil notranji glas. "Druge izbere ni."

Že je skrčil roke, ko ga je ustavila misel na Lucijo. Roke so mu omahnille. In v tistem obupu ga je prevzelo, kakor da vidi z duhom ... Svečano je iztegnil prst in ga je položil sovražniku na prsi.

"Judež! Bog te bo udaril za to vprašanje ... Njegova kolesa bodo šla preko tebe in te bodo zmlela pod seboj!"

Vsi poslušalci so osupnili. Pozneje, veliko pozneje so se z grozo spomnili kovačevih besed ...

Andrej Možina pa se je obrnil in je šel z Boštjanom svojo pot. "Zapreti ga je treba!" je hripal Aleš za njim. "Obesiti ga s Srbi vred! Vsi ste priče, da jih je zagovarjal."

Izzivalno je pogledal okoli sebe. Zaman. Najboljši pristaši so majali z glavami. In bolni oči Gorec mu je povedal kar naravnost.

"Mlinar!" je viknil s svojim tankim, tresočim se glasom. "Za pet ran božjih! Andrej je poštenjak, pa naj bo sedemkrat liberalce. Vsi smo priče, da ni rekel tistega, česar ga dolžiš. Da te ni strah, Aleš, da te ni sram!"

Mlinar je zlobno mrnil z obrazom in je škrtaje krenil domov. Strah ga ni bilo, sram še manj. Ko je tiste dni prvič srečal stražmeštra Vodička, ga je ustavil in mu je zaupno povedal, da živi v Ravnah zagrižen srbofil, ki je nemara celo v kaki zvezi s sarajevskimi morilci ...

Stari stražmešter ga je resno poslušal. Nobena mišica njegovega rdečega obraza ni trenila. Ko je Aleš končal, mu je ostro pogledal v oči.

"Dobro," je rekel. "Opozorjam vas le na to, da živite s kovačem v sovraštvo, ker ste zaradi njega izgubili pravdo. To ni ugodno za vas ... In kar se tiče raznih zločinov vsak ima kaj na vesti in vsak ima slabe prijatelje. Razumete?" Tako govorec je listal po beležnici. "Ali niste na primer tudi vi zabavljali, ko ste zadnjič plačali davke?"

Njegov pogled je bodel kakor silo. Vedel je, da ima skopuh, kadar prihaja z davkarje, razžaljenje veličanstva vselej na koncu jezika. In res je Aleš prebledel kakor zid.

"Vidite. Za take besede je v mirnih časih ječa, v vojnih smrt! Nu, kako? Premislite dobro," je nadaljeval gospod Vodička z grozečo povzdignjenim glasom. "Moj svet je tak: ne tožite drug drugega, ampak bodite vsi skupaj pametni in patriotični, če ne," — stražmešter je že rjovel — "če ne, bomo postopali z vami po paragrafi! Razumete? Gorje mu, kogar zalotim, da je grešil zoper paragraf. Nič mi ne bo zato, če spravim vse Ravnne na vešala!"

Mlinar se je kajpak premislil. Malone jokaje je prosil orožnika, naj pozabi njegovo ovadbo ...

Toda strah je minil, sovraštvo do kovača ni minilo. Še tisti večer o mraku je potrkal Aleš na vrata gospoda župnika, da bi ga vprašal za svet.

Priljučna soba Jakoba Vojske je bila skoro temna; njegova visoka, obilna postava se je črno risala v okvirju okna, pri katerem je stal.

"Tako in tako, gospod ... Vsi

CLEAN CUT MEAT MARKET

 664 East 185th St.
KENmore 1881

Trgujemo z boljše vrste mesom. Vedno sveže, mehko in okusno. Poskusite pri nas. Anton Novak.

vemo, da je Andrej največji prijatelj Srbov. Na svoja lastna ušesa sem čul, ko je rekel, da se bo Avstriji še otepalo, ker jih izkuša dobiti podse. Srbi, je dejal, se ne bodo vdali, in volk, ki jih hoče požreti, si bo polomil zobe. V bratstvu z njimi je naša bodočnost, tako je dejal. In zdaj vprašam, gospod: kak človek je, kdor primerja cesarja z volkom? Če tak ni veleizdajnik, kdo je potem? In še liberalce je povrhu. Vaš nasprotnik, gospod, zopernik naše stranke ... Zdaj je prilika, pravim jaz. Le naj ga obesijo ali vsaj zapro, brezvercev ni škoda! Seveda pa ... — in povedal je, kako je naletel pri stražmeštru Vodički.

Gospod Jakob Vojska je strme poslušal to sikanje slepega sovraštva. Po dolgem molčanju je izpregovoril z negotovim glasom, varaja mlinarja in samega sebe:

"Na vse to sem mislil, Aleš. Kovač je očiten grešnik, liberalce, prijatelj krivoverskih Srbov in v svojem arcu veleizdajnik, o tem ni dvoma ... In vendar, Aleš: vojna bo, zapomni si mojo besedo! Kristof, tvoj brat in kovačev najboljši prijatelj, bo moral na vojno. Lahko, da se ne vrne več ... Če te bo imel na sumu, da si spraval Andreja v zapor, bo poskrbel za to, da ne postaneš nikoli gospodar na Blagajevem. Ali ti, ki si dober katoličan in zvest steber naše stranke — ti moraš postati gospodar! Bog hoče, da si pridobiš imetje, s katerim boš lahko služil Njegovi Cerkvi ... Misli na posestvo, Aleš. Spravi se z bratom in glej, da se ločita pri-

atelj. Zdaj ne, Aleš! Razumeš? Vsaj zdaj se ne! ..."

Župnik si je izbral besede, o kakršnih je vedel, da pojdejo Alešu do živega. Izbral jih je zato, ker se ni upal priznati ne njemu ne samemu sebi, da ga obhaja groza, ko gleda sadove svojega dela. Kako bo odgovarjal za plaz, ki ga je sprožil on, služabnik božji, in imenu Kralja miru?

Gospod Jakob Vojska je čutil, da bi ta odgovornost zlomila njegova ramena. In čeprav je vedel, da bodo prihajale iz njegovih ust še dolgo besede nestrpnosti in sovraštva, ker ga bo sram pokazati, da ga peče vest, se je vendar ustrašil najhujšega. Ne, ni se smelo zgoditi! In ker gospod Vojska ni vedel besede, s katero bi mogel vobče zabraniti, da bi se zgodilo, je hotel vsaj odvrniti strašni trenutek: ne, zdaj ne ...

Posrečilo se mu je. Aleš se je osvestil. Naj je bila mrznja še tako divja, lakomnost je bila močnejša od nje.

"Ne zdaj ne," je sklenil sam pri sebi. "Prav ima; zdaj ne! Pozneje ..."

A preden je šel, je povedal župniku, kaj mu je obljubil kovač na vasi: da ga bo Gospod udaril in zmlél, ker ga je vpričo drugih izkušal, ali odobrava ali ne odobrava.

"Kako mislite, gospod? Ali bi bilo res utegnito biti greh?"

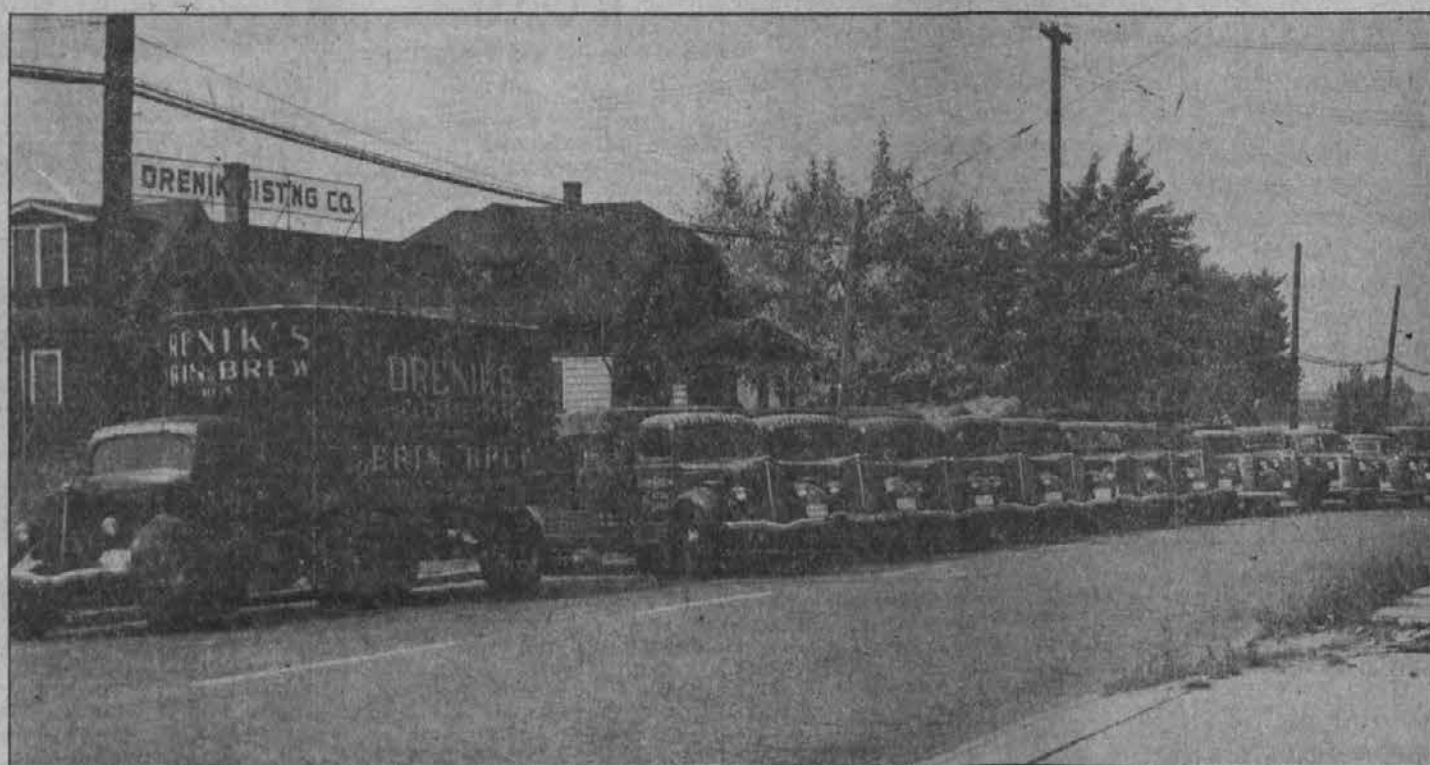
"Da ... ne ... morda ..."

je zajecjal Jakob Vojska v stiski svoje duše. "Mogoče je, da Bog noče tega ... Karkoli storiš, Aleš, eno pomni: jaz ti nisem rekel, odsvetoval sem! — Moje roke so nedolžne."

HIŠE POCENI KUPITE SEDAJ

HIŠA za eno družino, blizu Grovewood Ave., v dobrem stanju — \$3600
HIŠA za eno družino, \$350 na nakup in samo \$25 mesečno.
HIŠA za dve družini, blizu E. 185th St., v dobrem stanju — \$4600.
ODPRTO imamo na ogled vsem. Dve nove hiše na 19400 Kildeer Ave.
Mi vam postavimo hišo na vaš lot od \$3300 naprej.

ED KOVAC REALTY

 767 East 185th Street
KENmore 5030

DRENİK

Beverage Distributing, Inc.
ERIN BREW AND DUQUESNE BEER AND ALE
23776 LAKELAND BLVD.

KENmore 2739

KENmore 2430

XV.

Prav tisti večer je stopil stražmešter Vodička skozi zadnja vrata v kovačevo hišo. Nihče ga ni videl, ko je prišel. Poklical je Andreja v izbo, obrnil ključ, zagrnil okna in dejal, ne da bi sedel:

"Svarit vas prihajam, kovač. Dajte roko, da ostane med nama."

Možina mu je osuplo pomolil desnico.

"Kakor gotovo vam Bog pomagaj?"

"Kakor gotovo mi Bog pomagaj."

"Sovražnike imate."

"Vem." Kovačeve oči so ostale mirne. "Ni me jih strah."

"Moža ne sme biti strah," je pokimal gospod Vodička, mršaje s sivimi brki. "Toda moža je včasih škoda. Posebno, ako je človek, za očeta ni dobro, da ga imajo ljudje za veleizdajnika. Razumete? Vojna bo. V vojni času veleizdajnike streljajo. Paragrafi so paragrafi!"

Andrej je mojčal.

(Dalje prihodnje)

POPOLNA ZALOGA
trebusnih pasov, elastičnih nogav, recepte točno in zanesljivo. Dostavljamo na dom kamorkoli.

MANDEL DRUG

15702 Waterloo Rd. Slovenska lekarna

POSEBNA RAZPRODAJA ZA MESECE AVGUST

Inlaid lenoleum, preje 1.98 sedaj — **1.25**
najnovejši vzorci
Boss pralni stroji, preje, 79.00 sedaj samo **59.00**
Gloss Enamel, najboljši preje 3.25 gal. sedaj **2.50**
General Electric Wax, obdrži lepo in gladko preje 69c sedaj **59c**
Floor lamp, 7 načinov luči, preje 11.00, sedaj **6.95**
Posebne znižane cene na vse kuhinjskih pečeh in sploh na vsem blagu.

ANTON DOLGAN

15617 Waterloo Rd.

KENmore 1299

Now WITHIN THE BUDGET
OF ANOTHER MILLION HOMES

THE ECONOMY
Maytag WASHER
FOR ONLY **\$59.95**

Brezplačna demonstracija — Ugodna zamena — nizki, lahki pogoji.

Obiščite vašega **MAYTAG**
prodajalca

Razprodaja pralnih strojev

Sedaj imamo razprodajo Maytag pralnih strojev, katere dobite po znižani ceni. Poslužite se te prilike in si nabavite enega.

NORWOOD APPLIANCE & FURNITURE CO.
6104 ST. CLAIR AVE. in 819 E. 185 ST.

"PROFESSOR NOODLE"

I think you'll find the Taxi test is by all means the very best. For if his lamps are glued on you, you may be sure his love is true. BUT should he watch the meter fare, you'd better give this goof the air! Prof. Noodle